

רשומות

הצעות חוק

24 בפברואר 1992

2115

כ' באדר א' התשנ"ב

עמוד	
224	חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 89), התשנ"ב-1992
224	חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 90), התשנ"ב-1992 (גרסה א')
231	חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 90), התשנ"ב-1992 (גרסה ב')
235	חוק המילואות (הוראות שונות) (תיקון מס' 6), התשנ"ב-1992
236	חוק הנקאות (עמלת פרעון מוקדם) (הוראת שעה), התשנ"ב-1992
237	חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 46), התשנ"ב-1992
238	חוק הגנת השכר (תיקון מס' 18), התשנ"ב-1992

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם ועדת הכספים של הכנסת:

מבוא

הצעות החוק המתפרסמות בזה ענינן מס הכנסה על גשים נשואות. מקורן בשתי הצעות שהוגחו על שולחן הכנסת בשנת התש"ן: אחת של חברי הכנסת שרה דורון ודוד צוקר ואחת של חברת הכנסת עדנה סולודר. ההצעות נדונו בדיון מוקדם והועברו לוועדת הכספים.

תוך דיוני ועדת הכספים הסכים נציב מס הכנסה להקים ועדה ציבורית לבדיקת מעמד האשה לענין מס הכנסה. לפי זה הוא מינה ועדה בראשותו של מר יחזקאל פלומין, עו"ד ורו"ח. ועדה זו הגישה לו את המלצותיה, ולפי זה הוא הציע לוועדה גרסה המתקבלת על דעתו להצעת חברי הכנסת דורון וצוקר.

ועדת הכספים החליטה להביא לקריאה ראשונה בכנסת ולעיון הציבור הן את הצעתה של חברת הכנסת סולודר והן שתי גרסאות להצעת חברי הכנסת דורון וצוקר - גרסתם המקורית (א') וגרסת נציב המס (ב').

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 89), התשנ"ב-1992 * [529]

תיקון סעיף 66 1. בסעיף 66(א) לפקודת מס הכנסה, ברישה, במקום הקטע המתחיל במלה "רשאים" והמסתיים במלים "משתלמת הקיצבה" יבוא "רשאית אשה נשואה לתבוע כי ייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתה, למעט הכנסה מרכוש שהעביר לה אישה ללא תמורה".

דברי הסבר

או שנרכש במהלך הנישואים. מוצע בזה לקבוע כי כל הכנסות האשה הנשואה, כולל אלו שאינן מיגיעה אישית, ייחשבו כהכנסתה לצורך מס. כדי למנוע העברות רכוש פיקטיביות או מלאכותיות, כדרך להשתמטות ממס, מוצע להוציא מכלל ההכנסות האמורות הכנסה שהגיעה לאשה מרכוש שהועבר לה ללא תמורה מאישה.

לפי סעיף 66 של החוק הקיים יכולה האשה או אישה לתבוע שייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתה מיגיעה אישית, בתנאי שאין תלות בין מקור הכנסתה למקור ההכנסה של האישה. לגבי הכנסות שלא מיגיעה אישית אין החוק מאפשר חישוב נפרד של המס, אף אם הכנסת האשה נובעת מרכוש שהיה שלה עוד טרם נישואיה, או שהתקבל בירושה.

חברת הכנסת ערנה סולודר

* הצעת חוק מס' תק"ט: הועברה לוועדה ביום כ"ד באדר התשנ"ב (21 במרס 1990).
1 דיני מדינת ישראל, 6, עמ' 120: ס"ח התשנ"ב, עמ' 34: ה"ח התשנ"ב, עמ' 97 ועמ' 203.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 90), התשנ"ב-1992 * [530]

גרסה א'

תיקון סעיף 1 1. בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה¹ (להלן - הפקודה), אחרי הגדרת "אחוזת בית" יבוא:
"בן זוג" - אדם נשוי החי ומנהל משק בית משותף עם מי שהוא נשוי לו".

תיקון סעיף 9א 2. בסעיף 9א(א) לפקודה, בהגדרת "גיל פרישה", בפסקה (1), הסיפה המתחילה במלים "לענין זה" - תימחק.

דברי הסבר

סעיף 1 לפי העקרון הנקוט בגרסה זו, לא תיחוס הכנסת בן-זוג לבן-זוגו, לא בכיוון האחד ולא בכיוון השני. על כן אין בגרסה זו הגדרה של בן-זוג רשום, הגדרה שיש לה מקום רק כאשר רוצים לאפשר העברת החיוב לפי הפקודה מן הבעל אל האשה.

סעיף 2 גרסה זו אינה מציעה להשוות לענין פטור חלקי לקיצבה, את גיל הפרישה של אשה לגיל הפרישה של גבר, כמוצע בגרסה ב'.

לפי ההוראה שמוצע לתקן בה, יש אפשרות שיראו עובד ותיק שעוד לא הגיע לגיל הפרישה הרגיל - כאילו הגיע אליו,

חוק שיווי זכויות האשה, התשי"א-1951, קובע כי דין אחד יהיה לאשה ולאיש לכל פעולה משפטית, וכל הוראת חוק המפלה לרעה את האשה, באשר היא אשה, לכל פעולה משפטית - אין נוהגים לפיה.

פקודת מס הכנסה אינה מתיישבת עם חוק זה, בהבחינה בין נישומים נשואים על פי מינם. בפקודה יש דין שונה לאשה ולאיש בקביעת הכנסתם. נשים נשואות אינן נחשבות כלל לנישום, הכנסותיהן מיוחסות לבעל והוא אחראי עליהן, זיכויים מסויימים מן המס נשללים מנשים נשואות, ואין להן זכות להגיש השגה או ערעור על שומת הכנסתן. הצעת החוק באה לכטל הבחנה זו.

* הצעת חוק מס' רס"ט: הועברה לוועדה ביום א' באב התשמ"ט (2 באוגוסט 1989).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120: ס"ח התשנ"ב, עמ' 97: ה"ח התשנ"ב, עמ' 224.

3. אחרי סעיף 17 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 17א

17א. לשם כירור הכנסתו החייבת של אדם מיגיעה אישית ינוכו הוצאות שהוציא בשנת המס לרכישת שירותי טיפול בילדיו, ובלבד שבכל מקרה לא יעלו ההוצאות המותרות בניכוי לפי סעיף זה על הכנסתו החייבת שלו או של בן זוגו מיגיעה אישית, לפי הנמוך שביניהם: "ילד", לענין זה – ילד אשר גילו לא עלה על 12 בשנת המס."

"ניכוי בשל שירות טיפול בילדים"

4. בסעיף 32 לפקודה, בסוף פסקה (1) יבוא "חוץ מהוצאות המותרות בניכוי על פי סעיף 17א".

5. בסעיף 34 לפקודה, בסופו יבוא "ואולם אם ביחס להכנסתו והכנסת בן זוגו יש לערוך חישוב מאוחד כאמור בסעיף 65 ולבן זוגו היתה הכנסה בשנת המס, תוכא בחשבון בחישוב המס של היחיד נקודת זיכוי אחת בלבד".

6. בסעיף 35 לפקודה, סעיף קטן (ב) – בטל.

תיקון סעיף 35

דברי הסכר

תיקון זה אינו מופיע בגרסה ב'. הוא מחייב סייג לכלל האמור בסעיף 32(1) לפקודה, אשר לפיו אין מתירים ניכוי בשל "הוצאות הבית או הוצאות פרטיות".

סעיף 5 לפי סעיף 34 לפקודה, "בחישוב המס של יחיד שהיה תושב ישראל בשנת המס יובאו בחשבון שתי נקודות זיכוי". מכיון שבסעיף 17 להלן מוצע להחליף את סעיף 65 לפקודה, כך שבחישוב מאוחד יובאו בחשבון הסכומים הניתנים לכל אחד מבני הזוג – מוצע כאן שליחיד תינתן יחידת זיכוי אחת בלבד: ראה גם להלן סעיף 7 והסעיפים שלאחריו: ביחד עם מתן זכויות לכל אחד מבני הזוג נוקטת גרסה זו, דרך כלל, העמדת ערכה של כל זכות על חציה.

סעיף 6 סעיף 35 לפקודה קובע, בסעיף קטן (א), חלקי נקודת זיכוי שיובאו בחשבון בחישוב המס של עולה ב־42 החודשים הראשונים לעלייתו, ובסעיף קטן (ב) הוא קובע כך:

"(ב) בחישוב המס של יחיד שהכנסתו החייבת כוללת הכנסה של אשתו שהיא עולה והמס על הכנסתה מחושב במאוחד, יובאו בחשבון נקודות הזיכוי כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שאם הכנסתה של האשה איננה עולה על סכום שהוא פי ארבעה מסכום נקודות הזיכוי האמורות בסעיף קטן (א) ובסעיף 38, לא תיכלל הכנסתה בחישוב הכנסתו החייבת ובחישוב המס שלו לא יובאו בחשבון נקודות הזיכוי האמורות".

לפי שתי הגרסאות אין מקום לסעיף קטן (ב) זה, והרעיון הגלום בסיפה שלו מועתק לסעיף 65(ג) בכל גרסה. ראה גם סעיף 1(3) לגרסה ב'.

ואחד התנאים לכך הוא ששוב אין לו הכנסה מעסק או משלח יד או מעבודה. כאן מוסיפה ההוראה, כי "לענין זה לא יראו הכנסתה של אשה נשואה החיה עם אישה כפרנסתה של האישה". החוקה שמדובר בה לא תהיה קיימת לפי גרסה א', ועל כן הסתייגות זו ממנה מיותרת ויש למחקה. לפי גרסה ב' היא עדיין נחוצה, בשינוי מינוח בלבד.

סעיפים 3, 4, 11(2) לרכישת שירותי טיפול בילדיו הקטינים כדי שיוכל לצאת לעבודה מחוץ לבית, מותרות בניכוי מהכנסתו. כתוצאה מכך במשפחות רבות נמנע אחד מבני הזוג מלצאת לעבודה, וזאת גם כאשר תרומתו הכלכלית בעבודה מחוץ למסגרת המשפחתית עולה על זו שבחוץ המשפחה.

מצב זה גם יוצר אי שיוויון בין משפחות המייצרות בעצמן את שירותי הטיפול בתלויים, דהיינו מפיקות הכנסה בעין שאינה חייבת במס, לבין משפחות הרוכשות שירותים אלה ומפיקות הכנסה בכסף שכולה חייבת במס, בעוד שעלות רכישת שירותי הטיפול אינה מותרת להם בניכוי מהכנסתם. כדי לבטל תוצאות אלה מוצע להכיר בהוצאות טיפול בתלויים למשפחות חד הוריות או למשפחות שבהן שני בני הזוג עובדים. בכל מקרה לא יותרו בניכוי הוצאות העולות על הכנסת זה מבני הזוג שהכנסתו נמוכה יותר, וזאת מטעמי יעילות כלכלית. במשפחה חד-הורית, התובע ניכוי הוצאות אלה לא יזכה לנקודות זיכוי לפי סעיף 40(ב) בשל כל ילד, אבל תישמר לו נקודת הזיכוי המגיעה לו בשל עצם היותו משפחה חד-הורית.

כיוצא בזה, אשה נשואה אשר לפי חישוב נפרד היא זכאית לנקודות זיכוי בשל ילדיה לא תקבל אותן אם היא או בעלה תבעו ניכוי לפי סעיף 17א המוצע.

7. בסעיף 36 לפקודה, בסופו יבוא "ואולם אם ביחס להכנסתו ולהכנסת בן זוגו יש לערוך חישוב מאוחד כאמור בסעיף 65 ולבן זוגו היתה הכנסה בשנת המס, תובא בחשבון בחישוב המס של היחיד 1/8 נקודת זיכוי בלבד".

תיקון סעיף 36

8. במקום סעיף 37 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 37

37. בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שהינו נשוי וחי עם בן זוגו, ובני הזוג לא תבעו כי ייערך חישוב נפרד על הכנסותיהם על פי סעיף 66, תובא בחשבון מחצית נקודת זיכוי אם היתה לבן הזוג הכנסה בשנת המס, ואם לא היתה לבן הזוג הכנסה כאמור תובא בחשבון בחישוב המס של היחיד נקודת זיכוי שלמה.

9. במקום סעיף 38 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 38

38. בחישוב המס של יחיד תושב ישראל אשר ביחס להכנסתו והכנסת בן זוגו נערך חישוב מאוחד לפי סעיף 65, והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי הכנסתו הושגה מיגיעתו האישית לרבות הכנסה מיגיעה אישית כאמור בפסקאות (1) עד (6) להגדרתה שבסעיף 1, תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת אם הוא הורה לילד שגילו נמוך מ-18 בשנת המס, או 3/4 נקודת זיכוי אם אינו הורה כאמור; אך אם היתה גם לבן זוגו הכנסה מיגיעה אישית כאמור שביחס אליה נערך חישוב מאוחד, יובאו בחשבון המס של היחיד 1/2 נקודת זיכוי אם הוא הורה לילד כאמור ו-3/8 נקודת זיכוי אם אינו הורה לילד כאמור.

"זיכוי בחישוב מאוחד"

10. במקום סעיף 39 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 39

39. (א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל אשר ביחס להכנסתו מיגיעה אישית והכנסת בן זוגו נערך חישוב מאוחד לפי סעיף 65 ואשר מקור הכנסתו בעבודה, שבן הזוג השתתף בה כמשך לפחות 24 שעות בכל שבוע בתוך 9

"זיכוי בעד בדיוג עזר"

דברי הסבר

מיגיעה אישית כאמור בפסקאות (1) עד (6) להגדרתה שבסעיף 1, יובא בחשבון, בנוסף על נקודת הזיכוי לפי סעיף 37, 1/4 נקודת זיכוי לפי סעיף 36, 1/2 נקודת זיכוי אם הוא איננו זכאי לנקודת קיצבה לפי סעיף 40(א), ו-3/4 נקודת זיכוי אם הוא זכאי לנקודת קיצבה כאמור, ואם אשתו היא תלמידה, גם הזיכוי שלפי סעיף 45ב.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם הכנסתה של האשה איננה עולה על סכום שהוא פי ארבעה מסכום חלקי נקודות הזיכוי האמורות, לפי הענין, לא תיכלל הכנסתה בחישוב הכנסתו החייבת של בעלה, ובחישוב המס שלו לא יובאו בחשבון חלקי נקודות הזיכוי האמורות.

סעיף 39 לפקודה מורה לאמור:

"זיכוי בעד אשה עוזרת לבעלה"

39. בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שאשתו היתה עוזרת לו, לפחות 24 שעות בכל שבוע בתוך 9 חודשים של שנת המס, בהשגת הכנסתו מעסק או ממשלח יד, יובא בחשבון, בנוסף על נקודת הזיכוי לפי סעיף 37, 1/2 נקודת

7 לפי סעיף 36 לפקודה, "בחישוב המס של יחיד תושב ישראל תובא בחשבון 1/4 נקודת זיכוי כזיכוי נסיעה". הגימוקים שבדברי ההסבר לסעיף 5 שייכים גם לכאן.

8 לפי סעיף 37 לפקודה, "בחישוב המס של יחיד תושב ישראל, שהוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה כי בשנת המס היתה לו אשה שחיתה עמו או שכלכלתה היתה עליו, תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת". גם לכאן שייכים דברי ההסבר לסעיף 5 - אבל נשמרת נקודת זיכוי שלמה בשל כך-זוג שלא היתה לו הכנסה בשנת המס.

סעיפים 38 לפקודה ענינו זיכוי בעד אשה עובדת ו-10 והוא קובע לאמור:

"זיכוי בעד אשה עובדת"

38. (א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שהכנסתו החייבת כוללת הכנסה של אשתו, והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי אותה הכנסה של האשה הושגה מיגיעתה האישית מעסק או משלח יד או מעבודה, לרבות הכנסתה

חודשים של שנת המס, תובא בחשבון 3/4 נקודת זיכוי אם הינו הורה לילד שגילו נמוך מ-18 בשנת המס או 1/2 נקודת זיכוי אם אינו הורה כאמור: אך אם היתה גם לבן זוגו הכנסה מיגיעה אישית שמקורה בעבודה משך 24 שעות בכל שנוע בתוך 9 חודשים של שנת המס ואשר המס בגינה מחושב כחישוב מאוחד כאמור בסעיף 65, יובאו בחשבון בחישוב המס של היחיד 3/8 נקודת זיכוי אם הינו הורה לילד כאמור ר-1/4 נקודת זיכוי אם אינו הורה כאמור.

(ב) יחיד תושב ישראל הזכאי לזיכויים על פי סעיף זה וכן על פי סעיף 38 יינתנו לו הזיכויים לפי אחד משני הסעיפים, לפי בחירתו.

תיקון סעיף 40

11. בסעיף 40 לפקודה -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "יחיד תושב ישראל זכאי" יבוא "תושבי ישראל שהינם הורים לילדים זכאים" וכסופו יבוא "להורה הזכאי לקיצבה על פי הוראות החוק האמור";

(2) בסעיף קטן (ב) (1), במקום הסיפה המתחילה במלים "הוראה זו לא תחול" יבוא "תבע היחיד כי הוצאותיו לפי סעיף 17 יותרו בניכוי מהכנסתו בשנת המס - לא יובאו בחשבון בחישוב המס שלו נקודות זיכוי בשל כל ילד אלא נקודת זיכוי אחת בלבד ובשל עצם היותו משפחה חד הורית".

התלפת סעיף 41

12. במקום סעיף 41 לפקודה יבוא:

41. אדם שהיה נשוי בחלק משנת המס יהיה זכאי לענין חישוב המס שהוא חלק מהשנה
חייב בו -

דברי הסבר

לפי סעיף 37, תובא בחשבון, בנוסף לנקודות הקיצבה לפי סעיף קטן (א), בשל ילדיו כאמור הנמצאים אצלו, נקודת זיכוי אחת בשל כל ילד ובשל עצם היותו משפחה חד הורית - נקודת זיכוי נוספת אחת בלבד. הוראה זו לא תחול על יחיד שהיה זכאי לזיכוי לפי סעיף 37 אילולא הוראות סעיף 66(א)(2);

(2) הורים החיים בנפרד וכלכלת ילדיהם מתחלקת ביניהם יקבל ההורה שאינו זכאי לנקודת זיכוי על פי פסקה (1) נקודת זיכוי אחת או חלק ממנה לפי חלקו בהוצאות הכלכלה.

פסקה (1) המוצעת מניחה את הכלל כי מבחינת מס הכנסה זכאים שני ההורים ביחד לנקודות הקיצבה בשל ילדיהם. קביעת ההורה אשר לו ישולמו נקודות הקיצבה בפועל תישאר ענין לדיני הביטוח הלאומי.

פסקה (2) מוסברת בדברי ההסבר לסעיף 3 לעיל.

סעיפים 41 לפקודה מורה לאמור:
12 ו-13

"אשה שהיתה נשואה חלק מהשנה

41. אשה שהיתה נשואה בחלק משנת המס, תהא זכאית, לענין חישוב המס שהיא חייבת בו -

זיכוי אם הוא אינו זכאי לנקודת קיצבה לפי סעיף 40(א), ר-3/4 נקודת זיכוי אם הוא זכאי לנקודת קיצבה כאמור, וכלבד שאם הוא זכאי, בשל אשתו, גם לזיכויים שעל פי סעיף 38, יינתנו לו הזיכויים לפי אחד משני הסעיפים, לפי בחירתו."

דברי ההסבר לסעיף 5 שייכים גם לכאן: חצי מכל זכות ניתן לכל אחד מבני הזוג. לפי שתי הגרסאות אין מקום לסעיף 38(ב) והרעיון הגלום בסיפה שלו מועתק לסעיף 65(ג) בכל גרסה.

סעיף 11 סעיף 40 ענינו נקודת קיצבה וזיכוי בעד ילדים. בנוסחו הקבוע (בהתעלם מהשינוי הארעי שחל בו מחמת הוראות סעיף 24 לחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985) הוא מורה לאמור:

"נקודות קיצבה וזיכוי בעד ילדים

40. (א) יחיד תושב ישראל זכאי לנקודת קיצבה בשל כל אחד משני הילדים הראשונים, ולנקודה ורבע בשל כל ילד נוסף; תשלום נקודות הקיצבה ייעשה על ידי המוסד לביטוח לאומי על פי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968.

(1) (ב) בחישוב המס של יחיד שהיו לו ילדים שבשנת המס טרם מלאו להם שמונה עשרה שנה ושכלכלתם היתה עליו, אך אינו זכאי לנקודת זיכוי

(1) בעד התקופה שבה לא היה נשוי – ל-1/12 מנקודות הזיכוי המגיעות לו לפי סעיפים 34, 36 ו-40(ב) בעת היותו לא נשוי כפול במספר החדשים שבהם לא היה נשוי;

(2) בעד התקופה שבה היה נשוי – ל-1/12 מנקודות הזיכוי המגיעות לו לפי סעיפים 34, 36 ו-41 בעת היותו נשוי כפול במספר החדשים שבהם היה נשוי.”

13. אחרי סעיף 41 לפקודה יבוא:
- הוספת סעיף 41
א41
- ”זיכוי בחישוב נפרד
41. (א) בחישוב המס של אשה נשואה שהיתה לה בשנת המס הכנסה מיגיעה אישית המזכה בחישוב נפרד לפי סעיף 66 תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת בשל כל ילד שבשנת המס טרם מלאו לו 18 שנים.
- (ב) נקודות זיכוי לפי סעיף זה לא יובאו בחשבון בחישוב המס מהכנסתה של אשה נשואה שהיא או בן זוגה תבעו בשנת המס כי הוצאותיהם לפי סעיף 17 יותרו בניכוי מהכנסתם.”
14. בסעיף 44 לפקודה, בסעיף קטן (ב), במקום ”אשה” יבוא ”בן זוג”.
15. בסעיף 56 לפקודה, במקום ”ולמי שהחברים היו זכאים בעדם לנקודת זיכוי על פי סעיף 37 או לנקודת קיצבה על פי סעיף 40” יבוא ”ולבני זוגם ולילדיהם שאינם חברים”.
16. בחלקה סעיף 65 במקום סעיף 65 לפקודה יבוא:
- ”חישוב מאוחד
65. (א) הכנסת שני בני זוג, יראו לענין חישוב המס המגיע ממנה, לאחר ניכוי הוצאות והניכויים המותרים, כהכנסתו של אדם אחד, אך בחישוב המס

דברי הסבר

סעיף 16 זהו הלוח של גרסה א'. סעיף 65 כנוסחו היום מורה כך:

”חישוב מאוחד

65. (א) הכנסתה של אשה נשואה החיה עם אישה יראו, לענין הפקודה, כהכנסתו של האיש והיא תחוייב על שם האיש; אולם אם יש צורך בדבר אפשר לגבות מן האשה, אף על פי שלא נשומה, חלק יחסי מן המס שחייב בו האיש, כיחס סכום הכנסתה של האשה אל סך כל הכנסתם של האיש והאשה, כפי שצויין בקביעת פקיד השומה שהודעה עליה הומצאה לאשה; דינה של קביעה כאמור כדין שומה לגבי הכנסת האשה.

(ב) בהשגה או בערעור על קביעה כאמור בסעיף קטן (א) לא ניתן להגדיל את שומת הכנסתה של האשה.

(ג) נקבע סכום הכנסתה של האשה, בקביעה סופית שאיננה ניתנת עוד להשגה או לערעור, תחוקן לפיה השומה של האיש.”

לפי המוצע, גם בחישוב המאוחד יובאו בחשבון כל ההטבות (שהועמדו לעיל על חציין) הניתנות לכל אחד מבני הזוג, ומה שלא ניצל אחד מהם מן המגיע לו – יוכל בן הזוג

(1) בעד התקופה שבה לא היתה נשואה – ל-1/12 מנקודות הזיכוי לפי סעיפים 34, 36 ו-40(ב) כפול במספר החדשים שבהם לא היתה נשואה;

(2) בעד התקופה שבה היתה נשואה – ל-1/12 מנקודות הזיכוי לפי סעיף 66 כפול במספר החדשים שבהם היתה נשואה.”

בסעיף 41(2) המוצע ובסעיף 41(א) המוצע ניתן פירוט של זכאויות הנתונות כיום בהוראות של סעיף 66 לענין הנדון. הוראות אשר בסעיף 17 להלן מוצע לחזק אותן. לענין סעיף 41(ב) המוצע ראה דברי הסבר לסעיף 3 לעיל.

סעיף 14 בין הקרובים, שבעד הוצאות החזקתם במוסד ניתן זיכוי לפי סעיף 44 לפקודה, מנויה ”אשה”. בשתי הגרסאות של הצעה זו מוצע לתקן את השגגה שיצאה מלפני המחוקק.

סעיף 15 סעיף 56 לפקודה נותן משמעות מורחבת להכנסה החייבת של קיבוץ. התיקון המוצע מצוי גם בסעיף 10 של גרסה ב', ומוסבר שם.

יובאו בחשבון כל הטבה, הנחה או הפחתת מס הניתנים בשל מקור או סוג ההכנסה לכל אחד מבני הזוג, ומן המס יקוזזו נקודות הזיכוי והזיכויים המגיעים לכל אחד מהם לפי הפרק השלישי לחלק ג'.

(ב) הוצאות, ניכויים, נקודות זיכוי וזיכויים המגיעים לאחד מבני הזוג על פי הפרק השלישי לחלק ג' ואשר לא נוצלו בחישוב המס מהכנסתו יובאו בחשבון בחישוב המס מהכנסתו של בן הזוג האחר.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא ייערך חישוב מאוחד על פי סעיף זה אם הכנסת אחד מבני הזוג אינה עולה על סכום שהוא פי ארבעה מסכום נקודות הזיכוי המגיעות לו לפי סעיפים 35 או 38.

(ד) כל אחד מבני הזוג יהיה אחראי לתשלום המס מחלקו בהכנסה לפי סעיף זה, אלא אם כן מינו שני בני הזוג, בכתב, אחד מהם כאחראי לתשלום המס המגיע בשל מלוא ההכנסה בדו"ח משותף שהגישו על פי סעיף 131(א)(2).

(ה) חלקו של כל בן זוג בתשלום המס יהיה שווה לחלק היחסי של הכנסתו בתוך כלל ההכנסה החייבת של בני הזוג.

17. בסעיף 66(א) לפקודה, המלים "ואלה ההוראות שיחולו לגבי החישוב הנפרד" ופסקאות (1) תיקון סעיף 66 עד (3) - יימחקו.

18. בסעיף 131(א) לפקודה -

(1) בפסקה (1), במקום הסיפה המתחילה במלים "על אף האמור" יבוא "על אף האמור, רשאים שני יחידים תושבי ישראל שהינם בני זוג להגיש דו"ח משותף על הכנסותיהם";

(2) פסקה (2) - תימחק.

דברי הסבר

משתלמת הקיצבה; ואלה ההוראות שיחולו לגבי החישוב הנפרד:

(1) הזכאות לניכויים, לזיכויים ולנקודות זיכוי לפי סעיפים 34, 35, 36, 45, 47, 47א, ההטבה במס על-פי סעיף 10 וההנחה במס על פי סעיף 11 יהיו גם לאיש וגם לאשה;

(2) לא תהיה זכאות לנקודות זיכוי לפי סעיפים 37 עד 39;

(3) זכאות לנקודות קיצבה לפי סעיף 40(א) תהא רק לאיש; האשה תהא זכאית למספר נקודות זיכוי השווה למחצית מספר ילדיה, ואם מספר ילדיה אינו זוגי תעוגל התוצאה כלפי מעלה לנקודה שלמה.

פסקאות (1), (2) ו-(3) כוללות הוראות אשר, לפי ההסדר המוצע בזה, רק חלקן צריכות להשתמר: ראה סעיפים 12 ו-13 לעיל. הוראת העיגול שבסוף פסקה (3) אינה צודקת, ומוצע לבטלה.

סעיף 18 סעיף 131(א) לפקודה מורה כי "אלה חייבים להגיש דו"ח", ובפסקאות (1) ו-(2) מנויים אלה:

האחר לנצל. האחריות לתשלום חלק מן המס תחול בדרך כלל על כל אחד מבני הזוג, כחלק היחסי של הכנסתו בתוך כלל ההכנסה החייבת של בני הזוג.

כבגרסה ב', סעיף קטן (ג) המוצע בא במקום סעיפים 35(ב) ו-38(ב) הקיימים. שלא כבגרסה ב', אין מוצע כאן לשנות את הסכום הקריטי של פי ארבעה מסכום נקודות הזיכוי המגיעות.

סעיף 17 סעיף 66 לפקודה ענינו "חישוב נפרד", ובו מורה סעיף קטן (א) לאמור:

"(א) על אף האמור בסעיף 65, רשאים אשה נשואה או אישה לתבוע כי ייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתה מיגיעה אישית בעסק או משלח יד או מעבודה, לרבות הכנסתה מיגיעה אישית כאמור בפסקאות (1) עד (6) להגדרתה שבסעיף 1, ובלכזו שלגבי הכנסה כאמור שהיא קיצבה ייעשה חישוב נפרד אם היא משולמת בשל הכנסת עבודה שלגביה היזה האשה זכאית לחישוב נפרד, או אם האשה היתה זכאית בחמש השנים האחרונות שלפני תחילת תשלום הקיצבה לחישוב נפרד בשל ההכנסה שמכוחה

תיקון סעיף 135 19. בסעיף 135(1) לפקודה, בשורה השניה, המלים "אשתו ושל" – יימחקו, ובמקום הקטע המתחיל במלה "ואולם" בשורה הרביעית ומסתיים במלה "כאמור" בשורה השביעית יבוא "ואולם שני בני זוג רשאים להגיש דו"ח משותף על הונם ונכסיהם".

תיקון סעיף 223 20. בסעיף 223(2) לפקודה, המלים "של אשתו או" – יימחקו.

דברי הסבר

גם כאן, לפי המוצע, הכלל יהיה שכל בן זוג יגיש הצהרת הון ונכסים בנפרד וזולת אם בחרו להגיש הצהרה משותפת.

סעיף 20 סעיף 223 לפקודה קובע חוקת אשמה. ההוראות השייכות לענייני קובעות כך:

"223. מי שהואשם בעבירה על שהשמיט הכנסה או על רישומה בחסר לפי סעיף 217 יראה כאילו הוכחה לכאורה אשמתו בעבירה, אם הוכח אחת מאלה:

(1)...

(2) הוננו או הונם של אשתו או של ילדיו שלמטה מגיל 20 גדל בתקופה מסוימת, שאינה עולה על חמש שנים, בסכום העולה על סכום ההכנסה שעליה הגיש דו"ח או דו"חות לפקיד השומה לאותה תקופה, בניכוי המס ששולם."

לפי ההסדר המוצע בגרסה זו, האחריות לדו"חות של האשה מוטלת עליה. אם הונה גדל במידה לא סבירה – היא תתן את הדין על כך, ולא בעלה.

חברי הכנסת: שרה דורון ודוד צוקר

"(1) יחיד תושב ישראל שבתחילת שנת המס מלאו לו 18 שנה: על אף האמור בסעיף 65 לא יכלול הדו"ח של איש נשוי את הכנסת אשתו אם הגישה דו"ח נפרד על הכנסותיה, או אם הוא צירף לדו"ח שלו הצהרה חתומה בידה שהיא תדווח על הכנסותיה בנפרד:

(2) אשה נשואה שהצהירה כאמור בפסקה (1) כי תדווח על הכנסותיה בנפרד:"

לפי המוצע, הכלל יהיה שכל בן זוג יגיש דו"ח בנפרד, וזולת אם בחרו להגיש דו"ח משותף.

סעיף 19 "כדי להגיע לידיעה מלאה בדבר הכנסתו של אדם, רשאי פקיד השומה", כך מורה סעיף 135(1) לפקודה "לדרוש ממנו בהודעה בכתב למסור לו – כל דו"ח שיצויין בהודעה, ובכלל זה דו"ח על הונם ונכסיהם של אותו אדם, או של אשתו ושל ילדיו שהוא זכאי בעדם לנקודות זיכוי או לנקודות קצבה, או על נכסים שהוא משמש לגביהם כנאמנו של אדם אחר: ואולם רשאי אותו אדם לא לכלול בדו"ח את הונה ונכסיה של אשתו אם צירף הצהרה חתומה בידה שהיא תגיש דו"ח נפרד על הונה ונכסיה, ובמקרה זה חייבת האשה להגיש את הדו"ח במועד שבו חייב אישה להגיש דו"ח כאמור:"

גרסה ב'

1. בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה¹ (להלן - הפקודה), אחרי הגדרת "אחוזת בית" יבוא: תיקון סעיף 1
 "בן זוג" - אדם נשוי החי עם מי שהוא נשוי לו;
 "בן זוג רשום" -

(1) גבר נשוי (להלן - בעל):

(2) אשה נשואה שהיא ובעלה פנו בכתב לפקיד השומה, לפחות חודש לפני תחילתה של שנת מס פלונית, וביקשו שתיחשב כבן זוג רשום; בתנאי שאשה כאמור לא תיחשב כבן זוג רשום אלא אם הכנסתה מיגיעה אישית בשנת המס שקדמה לשנת המס שבה הוגשה הבקשה היתה למעלה מ-50% מסך כל ההכנסה מיגיעה אישית של שני בני הזוג; בחירה כאמור תחייב את בני הזוג במשך תשש שנים החל משנת המס שאליה מתייחס הדו"ח נושא הבקשה וזולת אם בני הזוג אינם עוד בני זוג או על פי החלטת הנציב²:

2. בסעיף 9א (א) לפקודה, בהגדרת "גיל פרישה" -

(1) ברישה, במקום "55 שנים באשה ו-60 שנה בגבר" יבוא "60 שנים";

דברי הסבר

המצב הנוכחי רואים הכנסות פסיביות של האשה כהכנסות הבעל ועורכים חישוב מס משותף לגביהן.

סעיף 1 עד היום רואים את הכנסתה של אשה נשואה כהכנסת בעלה, והבעל הוא הנישום על פי הפקודה. מוצע לקבוע כי הנישום יכול שיהיה גם האשה הנשואה, בתנאי שהיא ובעלה פנו בכתב לפקיד השומה לפחות חודש לפני תחילתה של שנת מס פלונית וביקשו זאת, ובתנאי שהכנסתה של האשה מיגיעה אישית, בשנת המס שקדמה לשנת המס שבה הוגשה הבקשה, היתה למעלה מ-50% מסך כל הכנסות בני הזוג מיגיעה אישית. לצורך כך הוגדר "בן זוג רשום" כבעל, או האשה אם הוגשה לכך בקשה ע"י בני הזוג ובני הזוג עומדים בתנאים האמורים. בשל כישול החלוקה המסורתית הקיימת בין בעל ואשה, נקבעת הגדרת "בן זוג" שהוא אדם נשוי החי עם מי שהוא נשוי לו, ויתר סעיפי הפקודה יתייחסו לא לבעל ואשה אלא לבן זוג רשום ולבן זוג שאינו רשום.

סעיף 2 סעיף 9א לפקודה קובע פטור לקיצבה המשתלמת מאת מעביד או מאת קופת גמל. "גיל פרישה" על פי הסעיף הוא 55 שנים באשה ו-60 שנים בגבר, אולם רואים אדם כאילו הגיע לגיל פרישה, אף אם לא הגיע לגיל כאמור ובלבד שעברו 25 שנים באשה ו-30 בגבר מהשנה הראשונה שבצדה משתלמת הקיצבה.

מוצע שגיל 60 וגיל 30 יהיו קבועים לגבר ולאשה.

גירסה ב' זו נשענת על דו"ח ועדת פלומין האמורה במבוא, בשינויים שהם הכרחיים לדעת נציבות מס הכנסה.

ביסוד ההצעה העקרון כי בני הזוג רשאים לקבוע ביניהם בהסכמה הדדית מיהו בן הזוג שהכנסת התא המשפחתי תיחוס אליו, בשינוי מהמצב הקיים שלפני הכנסת האשה הנשואה מיוחסת לבעלה.

לפי זה יינתנו נקודות זיכוי לאותו בן זוג שנקבע, ותתאפשר גם הגשת דו"ח והצהרת הון כנפרד מאת כל אחד מבני הזוג לגבי הכנסותיו ונכסיו, אם רצונם בהפרדה כזו.

החוקה החלוטה הקבועה בסעיף 66(ב) לפקודה, שלפיה יש תלות אוטומטית בין מקורות ההכנסה, תלות השוללת את הזכאות לחישוב נפרד, אם הכנסת בן הזוג נובעת מתבריה שבה יש לבן הזוג השני זכות בהגהלה או 10% מזכויות ההצבעה, או משותפות שבה יש לו 10% מהזכות לרווחיה - תצומצם למקרה שבו יש לכל אחד מבני הזוג 5% לפחות מהזכויות שבהן מדובר ב-10%, ולא פחות מעשירית ממה שיש לבן הזוג השני.

תינתן אפשרות לחישוב מס נפרד לגבי הכנסה שאינה מיגיעה אישית, אם זו הכנסת בן הזוג מרכוש שהיה בבעלותו ורשום על שמו שנה לפני הנישואים, או שקיבל אותו בירושה בתקופת נישואיו. הכנסה זו, למרות היותה הכנסה פסיבית, תינהג משיעור המס המופחת של חישוב נפרד, בעוד שלפי

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשנ"ב, עמ' 34; ה"ח התשנ"ב, עמ' 224.

- (2) בפסקה (1), במקום "עברו 25 שנים באשה ר-30 בגבר" יבוא "עברו 30 שנים", ובמקום הסיפה המתחילה במלה "הכנסתה" יבוא "הכנסת בן זוג שאיננו בן הזוג הרשום כהכנסת בן הזוג הרשום".
3. בסעיף 35 לפקודה - תיקון סעיף 35
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "של עולה" יבוא "של בן זוג רשום שהוא או בן זוג עולים, והמס על הכנסתם מחושב לפי סעיף 65";
- (2) סעיף קטן (ב) - בטל.
4. בסעיף 37 לפקודה, במקום "היתה לו אשה שחיתה עמו או שכלכלתה היתה עליו" יבוא "שכלכלת בן זוגו היתה עליו". תיקון סעיף 37
5. בסעיף 38 לפקודה - תיקון סעיף 38
- (1) בסעיף קטן (א), במקום הרישה המסתיימת כמלים "הכנסתה מיגיעה אישית" יבוא "בחישוב הכנסתו של יחיד תושב ישראל שהוא בן זוג רשום והכנסתו החייבת כוללת את הכנסת בן זוגו, והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי הכנסת בן זוגו הושגה מיגיעתו האישית מעסק או משלח יד או מעבודה לרבות הכנסה מיגיעה אישית";
- (2) סעיף קטן (ב) - בטל, והסימון "(א)" יימחק.
6. בסעיף 39 לפקודה, במקום "שאשתו היתה עוזרת לו" יבוא "שכן זוגו היה עוזר לו", ובמקום "כשל אשתו" יבוא "כשל בן זוגו". תיקון סעיף 39
7. במקום סעיף 41 לפקודה יבוא: תיקון סעיף 41
41. בן זוג שאיננו בן זוג רשום שהיה נשוי בחלק משנת המס יהא זכאי, לענין נשוי חלק מהשנה - חישוב המס שהוא חייב בו -
- (1) בעד תקופה שבה לא היה נשוי - ל-1/12 מנקודות הזיכוי לפי סעיפים 34, 36 ו-40(ב) כפול במספר החדשים שבהם לא היה נשוי;
- (2) בעד התקופה שבה היה נשוי - ל-1/12 מנקודות הזיכוי לפי סעיף 66 כפול במספר החדשים שבהם היה נשוי.
8. בסעיף 44 לפקודה, במקום "אשה" יבוא "בן זוג". תיקון סעיף 44
9. בסעיף 45 לפקודה, במקום "אשה" יבוא "בן זוג" ובמקום "לאשתו" יבוא "לכן זוגו". תיקון סעיף 45
10. בסעיף 56 לפקודה, במקום "ולמי שהחברים היו זכאים בעדם לנקודת זיכוי על פי סעיף 37 או לנקודות קיצבה על פי סעיף 40" יבוא "ולבני זוגם ולילדיהם שאינם חברים". תיקון סעיף 56

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים	התיקונים המוצעים נובעים מהשוויון המוצע
2(2) ער 10 בין בעל ואשה.	מעבודה. "לענין זה לא יראו הכנסתה של אשה נשואה החיה עם אישה כהכנסתו של האיש".
סעיף 9א לפקודה קובע כאמור פטור חלקי לקיצבה, ומאפשר שיראו עובד ותיק כאילו הגיע לגיל פרישה. אחד התנאים לכך הוא שאין לו הכנסה מעסק או ממשלח יד או	סעיף 35(א) לפקודה קובע את הזיכוי ממס המגיע לעולה.

11. במקום סעיף 65 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 65

65. (א) הכנסת בני זוג יראוה לענין פקודה זו כהכנסת בן הזוג הרשום והיא תחוייב על שמו. "חישוב מאוחד"

(ב) לענין חישוב המס ייוספו הכנסות שאינן מיגיעה אישית של אחד מבני הזוג להכנסה החייבת של אותו בן זוג שהכנסותיו האחרות גבוהות יותר.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא ייערך חישוב מאוחד אם הכנסת אווד מבני הזוג איננה עולה על סכום שהוא פי חמישה מסכום נקודות הזיכוי הנגיעות לו לפי סעיף 35 ופי עשרה מסכום נקודות הזיכוי המגיעות לו לפי סעיף 38.

(ד) אם יש צורך בדבר ניתן לגבות מבן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום, אף על פי שלא נישום, חלק יחסי מהמס שהוא חייב בו כיחס הכנסתו לסך הכנסת שני בני הזוג כפי שצויין בקביעת פקיד השומה שהודעה עליה הומצאה לבן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום."

12. במקום סעיף 66 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 66

66. (א) על אף האמור בסעיף 65, רשאי בן זוג שאיננו בן זוג רשום לתבוע כי ייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסתו מיגיעה אישית בעסק או משלח יד או מעבודה, לרבות הכנסתו מיגיעה אישית כאמור בפסקות (1) עד (6) להגדרה שבסעיף 1, ובלכד שלגבי הכנסה כאמור שהיא קיצבה ייעשה חישוב נפרד אם היא משולמת בשל הכנסת עבודה שלגביה היה בן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום זכאי לחישוב נפרד, או אם בן הזוג שאיננו בן הזוג הרשום היה זכאי בחמש

דברי הסבר

סעיף 35(ב) קובע כי יחיד יהיה זכאי לזיכוי כאמור גם אם אשתו עולה.

סעיף 37 לפקודה קובע כי בחישוב המס של יחיד תושב ישראל, שהוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה כי בשנת המס היתה לו אשה שחיתה עמו שכלכלתה היתה עליו, תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת.

סעיף 38 קובע כי בחישוב המס של יחיד תושב ישראל, נשוי, שהכנסתו החייבת כוללת הכנסה של אשתו, והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי הכנסת האשה הושגה מיגיעתה האישית מעסק או ממשלח יד או מעבודה, לרבות מיגיעה אישית, יינתן זיכוי כמפורט בסעיף.

סעיף 39 מעניק זיכוי בעד אשה העוזרת לבעלה.

סעיף 41 קובע את נקודות הזיכוי שזכאית להן אשה שהיתה נשואה בחלק משנת המס.

סעיף 44 קובע זיכוי בעד החזקת אשה או קרוב אחר במוסד.

סעיף 45 מעניק זיכוי לתושב ישראל שבשנת המס היו לו אשה או הורה נטולי יכולת.

לפי סעיף 56 רואים כחלק מהכנסתו החייבת של קיבוץ את שווייה של אספקת המחיה שהוא נתן מכוח החברות בו,

לחבריו "ולמי שהחברים היו זכאים בעדם לנקודות זיכוי על פי סעיף 37 או לנקודות קיצבה על פי סעיף 40" (היינו בעד אשה שאינה עובדת ובעד ילדים) אילולא ההוראות המיוחדות לענין השומה של קיבוץ ושל חבריו.

כאמור, הזכויות יינתנו בכל אחד מהכיוונים.

סעיף 11 סעיף 65 לפקודה נוסח מחדש כך שידובר בו לא על בעל ועל אשה, אלא על בן זוג רשום ובן זוג שאיננו בן הזוג הרשום.

סעיף קטן (ג) בא במקום סעיפים 35(ב) ו-38(ב), ומשנה מהם כאשר נקבע בשניהם סכום קריטי של פי ארבעה מסכום נקודות הזיכוי המגיעות.

סעיף 12 פסקאות (2) ו-(3) של סעיף קטן (ה) המוצע מקילות לעומת פסקאות (2) ו-(3) של סעיף (ב) הקיים, אשר זו לשונן לענין הגדון:

"(1) חברה אשר בה יש לשני בני-הזוג או לבן-הזוג השני, במישרין או בעקיפין, זכות בהנהלה או 10% מזכויות הצבעה,...

השנים האחרונות שלפני תחילת תשלום הקיצבה לחישוב נפרד בשל הכנסה שמכוחה משתלמת הקיצבה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו על הכנסה שהיתה לבן זוג מרכוש שהיה כבעלותו ורשום על שמו שנה לפני נישואיו או מרכוש שקיבל בירושה מכוח צו ירושה בתקופת נישואיו.

(ג) אלה ההוראות שיחולו לגבי החישוב הנפרד:

(1) הזכאות לניכויים, לזיכויים ולנקודות זיכוי לפי סעיפים 34, 35, 36, 45 א' ו-47, ההטבה במס על פי סעיף 10 וההנחה במס על פי סעיף 11 יהיו לכל אחד מבני הזוג;

(2) לא תהיה זכאות לנקודות זיכוי לפי סעיפים 37 עד 39;

(3) זכאות לנקודות קיצבה על פי סעיף 40 (א) תהא רק לבן הזוג הרשום ובחישוב המס של בן הזוג האחר תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת בשל כל ילד שבשנת המס טרם מלאו לו 18 שנים.

(ד) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו אלא אם הכנסת בן הזוג האחד באה ממקור שהוא בלתי תלוי במקור ההכנסה של בן הזוג השני.

(ה) לעניין סעיף קטן (ד) יראו הכנסת בן זוג אחד כתלויה במקור הכנסה של בן הזוג השני אם היא באה ממקור הכנסה שהוא אחד מאלה:

(1) עסק או משלח יד של בן הזוג השני;

(2) חברה אשר בה יש לשני בני הזוג יחד, במישרין או בעקיפין, זכות בהנהלה או לפחות 10% מזכויות ההצבעה, ובלבד שלכל אחד מבני הזוג יש זכות בהנהלה או לפחות 5% מסך זכויות ההצבעה בחברה ולא פחות מ-10% מזכויות ההצבעה של בן הזוג השני;

(3) שותפות אשר בה יש לשני בני הזוג יחד, במישרין או בעקיפין, 10% לפחות מהונה או מהזכות לרווחיה, ובלבד שלכל אחד מבני הזוג יש זכות לפחות ל-5% מההון ומהזכויות לרווחי השותפות ולא פחות מ-10% מהזכויות האמורות של בן הזוג השני.

(1) האמור בסעיף (ה) לא יחול אם -

(1) היתה לבן הזוג הכנסה מהחברה או מהשותפות לפי העניין לפחות שנה לפני נישואיו, או חמש שנים לפני שלבן הזוג האחר היתה זכות כלשהי במישרין או בעקיפין בחברה או בשותפות, לפי העניין;

(2) הכנסת בן זוג אחד מיגיעה אישית באה מחברה או משותפות שממנה אין לבן הזוג האחר בשנת המס הכנסה מיגיעה אישית."

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) שותפות אשר בה יש לשני בני הזוג או לבן הזוג השני, במישרין או בעקיפין, 10% לפחות מהונה או מהזכות לרווחיה,...."

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) יחיד תושב ישראל שבתחילת שנת המס מלאו לו 18 שנים; על אף האמור בסעיף 65 רשאי בן זוג רשום שלא לכלול את הכנסת בן זוגו, אם הגיש בן הזוג דו"ח נפרד על הכנסותיו, או אם צירף בו הזוג הרשום לדו"ח שלו הצהרה חתומה בידי בן זוגו שכן הזוג ידווח על הכנסותיו בנפרד;"

(2) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) בן זוג שאיננו בן זוג רשום שהצהיר כאמור בפסקה (1) כי ידווח על הכנסותיו בנפרד;"

(2) אחרי סעיף 131(א) לפקודה יבוא:

"(א) הוגש דו"ח הכולל את ההכנסות של שני בני זוג, יתחום (1) כי ידווח מבני הזוג."

14. בסעיף 135(1) לפקודה, במקום "או של אשתו" יבוא "או של בן זוגו" ובמקום הפסקה המתחילה במלים "הונה ונכסיה של אשתו" ומסתיים במלים "דו"ח כאמור" יבוא "הונו ונכסיו של בן זוגו, אם צירף הצהרה חתומה בידי אותו בן זוג כי יגיש דו"ח נפרד על הונו ונכסיו; הוגשה הצהרה כאמור, יוגש הדו"ח כמועד שבו חייב בן הזוג להגיש את הדו"ח כאמור."

15. בסעיף 223 לפקודה, בפסקה (2), במקום "אשתו" יבוא "בן-זוגו".

דברי הסבר

<p>סעיפים 13 עד 15 בין בעל לאשה. הצהרה לא נכונה על הונה של אשתו.</p> <p>סעיף 131 לפקודה מאפשר לאשה לדווח על הכנסותיה בנפרד מהבעל.</p> <p>סעיף 135 לפקודה מאפשר לדרוש מהבעל הצהרה על הונה של האשה.</p>	<p>סעיף 223 לפקודה קובע חזקת אשמה של בעל שהגיש הצהרה לא נכונה על הונה של אשתו.</p> <p>שוב, הזכויות בכל אלה יהיו קיימות בכל אחד מהכיוונים, והאחריות תהיה על מי שבני הזוג בחרו שיהיה רשום.</p>
---	--

[531] חוק המילואות (הוראות שונות) (תיקון מס' 6), התשנ"ב-1992

1. בסעיף 1 לחיק המילואות (הוראות שונות), התשל"ח-1977 -

נרסה א'

(1) בסעיף קטן (ג), במקום "שש שנים" יבוא "ארבע עשרה שנים", והסיפה המתחילה במלים "ולענין מילואות" - תימחק;

דברי הסבר

<p>אין זה מוצדק לשלול ממי שנתן למדינה מילואות חובה או מילואות מרצון הפרשי הצמדה אחרי תקופת הפרעון. במקרים רבים המילואות ניתן לשנים רבות, ורוב בני האדם מתקשים לעקוב אחרי המילואות ולדאוג לפרעונם כמועד.</p>	<p>מוצע כי מילואות חובה ומילואות מרצון שניתנו למדינה, שלא פדה אדם כמועד שנקבע לפרעונם, ישאו הפרשי הצמדה עד 14 שנים, ובגרסה שניה - 15 שנים.</p>
---	--

* הצעת חוק מס' תשנ"ה: הועברה לוועדה כיום כ"ז באדר התשנ"א (13 במרס 1991).
 ס"ח התשל"ח, עמ' 18; התשל"ט, עמ' 38; התש"ס, עמ' 38; התשמ"ב, עמ' 199; התשמ"ח, עמ' 76; התשמ"ט, עמ' 52.

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "שש שנים" יבוא "ארבע עשרה שנים".

גרסה ב'

(1) בסעיף קטן (ג), במקום "שש שנים" יבוא "חמש עשרה שנים", והסיפה המתחילה במלים "ולענין מילוות" – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "שש שנים" יבוא "חמש עשרה שנים".

2. תחילתו של חוק זה בתום חודש מפרסומו. תחילה

חבר הכנסת שמעון שטרית

מתפרסמת כוזה הצעת חוק מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

**חוק הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם) (הוראת שעה), [532]
התשנ"ב-1992***

1. בחוק זה, "הלוואה" ו"חודש ריבית" – כמשמעותם בצו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם), התשמ"ב-1981.¹ הגדרות
2. צו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם) (תיקון), התשמ"ט-1989,² לא יחול על מי שנטל הלוואה בין יום י"ט בחשוון התשמ"ב (16 בנובמבר 1981) לבין יום ז' בתמוז התשמ"ט (10 ביולי 1989). אי-תחולה
3. מי שנטל הלוואה, בתקופה האמורה בסעיף 2, בריבית העולה על 7.5% לשנה, יהיה רשאי להחזירה לתאגיד הבנקאי והתאגיד הבנקאי יהיה רשאי לחייבו בתשלום עמלה שלא תעלה על ערך ששה חדשי ריבית. עמלה

דברי הסבר

היה בתוקף בנוסחו הקודם, ועל פיו פורע הלוואה בפרעון מוקדם היה חייב לשלם עמלה של מספר חדשי ריבית בלבד. החוק המוצע בא לפתור את בעייתם של אלו שנטלו הלוואות בריבית העולה על 7.5% ריבית צמודה. מוצע למנוע את התלת הצו מ-1989 על לוקחי הלוואות הקודמות ולאפשר להם לפרוע את הלוואות לפי המצב המשפטי שהיה בתוקף בעת שלקחו את הלוואות.

חבר הכנסת אברהם פורז

צו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם) (תיקון), התשמ"ט-1989 (להלן – הצו), הגדיל בהרבה את שיעור העמלה שעל לווה לשלם לבנק בשל פרעון מוקדם של הלוואה. עמלה זו אינה אמורה לכסות את עלות הפעולה אלא מהווה קנס הבא לבטל את התועלת הכלכלית שמפיק הלווה מההחזר המוקדם, וזאת עקב ירידת הריבית במשק.

הצו מהווה שינוי רטרואקטיבי של תנאי הלוואות לגבי כל אותם לווים אשר לקחו את הלוואות לפני פרסום הצו, בעת שצו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם), התשמ"ב-1981,

* הצעת חוק מס' תקפ"ח: הועברה לוועדה ביום י"ד בתמוז התשנ"א (26 ביוני 1991).
¹ ק"ת התשמ"ב, עמ' 270.
² ק"ת התשמ"ט, עמ' 1048.

מתפרסמת כזה הצעה חוק מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת:

[533]

חוק לחיקון פקודת העיריות (מס' 46), התשנ"ב-1992*

הוספת סעיפים
125 א' ו-125 ב'

1. אחרי סעיף 125 לפקודת העיריות יבוא:

- 125 א'. (א) חבר המועצה שפרש מסיעתו ולא התפטר מכהונתו תוך שלושים ימינו מיום פרישתו, לא ייכלל בבחירות למועצה שלאחריה ברשימת מועמדים שהגישה סיעה של המועצה היוצאת.
- (ב) חבר המועצה שפרש מסיעתו לא יהיה במהלך כהונת אותה המועצה, לראש הרשות, לסגן ראש הרשות או לחבר ועדת ההנהלה.
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על התפלגות סיעה.
- (ד) לענין סעיף זה -

"סעיף למועמדות
חבר מועצה
שפרש מסיעתו

"סיעה" - רשימת המועמדים שבמסגרתה נבחר חבר המועצה לתפקידו לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965²;

"התפלגות סיעה" - פרישת קבוצה של שניים מחברי המועצה מתוך סיעה שנבחרו בה שלושה חברי מועצה, או פרישת קבוצה של שלושה מחברי המועצה מסיעתם, היא מספר חבריה אשר יהא, ובלבד שכל חברי הקבוצה מסרו הודעה משותפת בכתב על פרישתם, לראש הרשות, שבעה ימים בטרם מעשה הפרישה;

"פרישה מסיעה" - לרבות הצבעה שלא בהתאם לעמדת הסיעה בענין אישור או אי אישור תקציב העיריה כאמור בסעיף 206 ובענין בחירת ראש הרשות כאמור בסעיף 24 א' לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו יכהונתם), התשל"ה-1975³;

"עמדת הסיעה" - עמדתם של רוב חברי הסיעה במועצה בהצבעות המועצה בענינים המנויים בהגדרת "פרישה מסיעה".

קביעת פרישתו
של חבר המועצה

125 ב'. (א) דבר פרישתו של חבר המועצה, כאמור בסעיף 125 א' ייקבע בידי הממונה, לבקשת ראש המועצה או חבר המועצה, ובלבד שקביעה כאמור הוגשה לממונה תוך שבעה ימים ממעשה הפרישה ולאחר שניתנה למבקש ולחבר המועצה שאת דבר פרישתו מבקשים לקבוע, הזדמנות לטעון טענותיהם בפני הממונה.

(ב) חבר המועצה שדבר פרישתו נקבע על-ידי הממונה רשאי לערער על הקביעה בפני בית המשפט המחוזי שהרשות נמצאת באזור שיפוטו.

דברי הסבר

הצעת חוק זאת מבקשת להחיל, בשינויים המחוייבים, את ההסדר שחוקק ביחס לנורמות הפרלמנטריות גם על מישור השלטון המקומי בישראל.

בחיקון מס' 12 לחוק-יסוד: הכנסת, ביטא המחוקק את עמדתו הנחרצת כנגד נורמות פסולות שהשתרשו במהלך התקין של החיים הפרלמנטריים בישראל.

* הצעת חוק מס' חתקצ"ו: הועברה לוועדה ביום א' באדר א' התשנ"ב (5 בפברואר 1992).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197: התשנ"א, עמ' 213.
2 ס"ח התשכ"ה, עמ' 248.
3 ס"ח התשל"ה, עמ' 211.

(ג) ערעור כאמור יוגש תוך 30 ימים מהודעת הממונה על קביעתו, והוא יידון בפני שופט יחיד.

2. שר הפנים יחיל, בצו, את הוראות חוק זה, בהתאמות הנדרשות, על המועצות המקומיות.
3. הוראות חוק זה יחולו לגבי מעשה פרישה שיתרחש לאחר תום 30 ימים מקבלת חוק זה.

חבר הכנסת גרעון גדות

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

[534] חוק הגנת השכר (תיקון מס' 18), התשנ"ב-1992*

1. תיקון סעיף 17א בסעיף 17 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958¹, בסופו יבוא:
"ואולם אם הולך שכרו של העובד, או מקצתו, שלוש פעמים בתקופה של שנים-עשר חדשים רצופים שבתוך שלוש השנים הרצופות שקדמו בתכוף להגשת התובענה לבית דין אזורי - תהא תקופת ההתיישנות שלוש שנים מיום תשלום השכר שבו קשור הפיצוי."

דברי הסבר

מוצע שתקופת ההתיישנות תוארך במקרה כאמור עד 3 שנים אם יתברר שהמעביד הליון את שכרו של העובד, כולו או מקצתו, לפחות 3 פעמים בשנה תוך 3 השנים שקדמו להגשת התביעה.

חבר הכנסת עמיר פרץ

החוק הקיים קובע כי הזכות להגשת תובענה בשל הלנת שכר מתיישנת בתוך שנה. אולם עובד אשר קיבל את שכרו המולן ולא קיבל את פיצוי ההלנה זכאי להגיש תובענה תוך 30 ימים בלבד; בית הדין לעבודה רשאי להאריך תקופה זו עד 60 ימים. במצב זה יתכן שהעובד יחשוש להגיש תביעה נגד מעבידו מחשש שיפטרו.

* הצעת חוק מס' תתשמ"ג: הועברה לוועדה ביום ט"ז בטבת התשנ"ב (23 בדצמבר 1991).
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 86; ס"ח התשכ"ד, עמ' 35; התשכ"ט, עמ' 77; התשמ"ה, עמ' 210; התשמ"ו, עמ' 83.